

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 28. augusta. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Nase u istočnoj Galiciji stojeće ruske vojske su jučer na više mjesta ruske fronta na Zlotijolji, što su Rusi već od ranije osvojili. One su se ovdje borile u vojsci časti prvih velikih bitaka, koje su bile na početku rata istočno i jugoistočno Lavova, te im je ovih dana baš podšnja. Isto kao istočno Przemisljanja tako i zapadno Podhajca i Monasterzke prodiru sino u neprijateljske linije. Između Gologorija i Brzezanija zauzete su ruske pozicije u sirini od 30 km, gdje su između Gologorija i Dunajova juristi austro-ugarske pukovnije, a blizu Brzezanija naše i njemačke čete. Potučeni neprijatelj, koji je zapustio 30 časnika i 100 momaka zarobljenih, kasao je uzad, da protuvalom ponovno osvoji izgubljene pozicije. On je morao isprazniti svoje pojne, te je danas ujutro započeo uzmak na cijeloj fronti. I istočno Vladimira-Polnoga doslo je do borba većeg opsega. Vojska Pulavaha bacila je neprijatelja natrag u pravcu prema Lucku, te započela progнанjanjem. Sjeverno močara Prijeta približavaju se naši saveznički gradovi Kobrinu od juga i zapada. One austro-ugarske bojne sile, što se bore kod Kamienca-Litovskog izbacile su neprijatelja natrag iz njegovih pozicija sjeverno istočno ovog grada.

Talijansko bojište.

Na Primorskoj fronti kasao je neprijatelj danas u noći i u zoru da navalni na više mjesta, ali je bio posvuda odbijen, tako istočno Polazca i kod Sv. Martina na doberdobskoj visoravni, onda na naše uzvisne pozicije sjeverno tolimske mosne tvrđve. U prostoru Boveca traja bitka. U Tirolu primiču se Talijani sjeverno doline Sugane blize našim pozicijama.

Beč, 29. augusta. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Nasi su uspješno istočno Vladimira Volinškoga i na fronti Zlote Lipe slomili otpor neprijatelja na fronti od 250 kilometara. Uzmak je Rusi svuda označen gorčinim mjestima i razorenim naseobinama. Broj zarobljenika, što je ostao u našim rukama povisio se na 10.900. Čete vojske Pflanzarjev Baltnove, kod koje su kod južarskog proloma dokazale valjane hrabrosti i pukovnije i pukovnija 52 opet svoju hrabrost, slijede neprijatelja prema Budčevu. Vojska generala Gofra Bollmura, koja je sastavljena od njemačkih i austro-ugarskih četa, prodira preko Podhajca prema Zborovu. Po Rusima spaljen grad Zlobov u posjedu je vojske Böhm-Ermoljev. Zborovi generala topništva Pulaha stizili su više neprijateljskih zalaznica te

ostaju uzmičuću neprijatelju u pravcu Luck za petama. Kod Kobrina, gdje naši saveznici pridobivaju mjesta, ostaju Rusima same putevi prema sjeveroistoku još otvoreni. Austro-ugarske su čete doprle u području Serešova do jugoistočnog ruba Bjeloveske Pustče.

Talijansko bojište.

Pojedine su navale Talijana postale jučer na saskoj fronti opsežnije i žestće ali su neuspješne kao obično na nijednom mjestu. Kasno u noći suzbijena je u odsjeka Doberdoba topničkom paljbom pripravljena navala na Monte dei sei busi. Prijeopodne su četiri puta juristi naše pukovnije mobilnog narodnog ustanka na Monte San Michele te provalile na nekim mjestima u naše jarke, ali su svuda izbačene uz teške gubitke. Na goricku predmostnu utvrdu započeo je neprijatelj davno navalu sapama. Nasi topovi i bacala laguma razoriše međutim sve sape, što su se blize primakle našoj fronti. Tolminska je predmostna utvrda stajala van dan pod žestokom topničkom vatrom. Ovaj je slijedila navala provedena dvjema pukovnijama i dvjema bataljunima alpina, koju su naše čete suzbile u borbi na saki. Isto tako bijahu bez uspjeha pojedini nastupi upravjeni na most zapadno Tolmina i na prostor sjeverno tog mjesta, kao i četiri navale na frontu Mrzli Vrtač i Slijemno. I navala kušana znatnim silama na prostor Boveca ustavljena je. Ovdje i svuda ostale pozicije čvrsto u rukama branio. Na koruskoj granici vlada priličan mir. U tirolskom pograničju traju topničke borbe izmjenjivom jačinom.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 28. augusta. (D. u.) Službeno se javlja: Velike su Sugane blize našim pozicijama.

Zapadno bojište.

Francuska navala ručnim granatama na Lingepok bila je odbijena. Neprijatelj se u letoci bespješno nabacivati Ostende, Middelkerke i Brugge, U Mühheimu i Badenu ubijene su bombama letjela tri civilne osobe.

Istočno bojište.

Vojna skupina Hindenburgova: U borbama sjeveroistočno Bauska i Schönberga bačen je neprijatelj. Zarobljeno je preko 2000 Rusu i oteto dva topa i deset pušasnih strojeva. Neprijatelj se nastavlja protiv dijelova naše fronte između Radzinskih i Svjadose bili su odbijeni. Jugoistočno Kovna napreduju čete poljedonosno dalje. Između Bobra i sune Bialovske prognan je. Zaposjednut je grad Narov.

Vojna skupina bavarskog princa Leopolda pridobila je već jučer istočnu obalu

Lemeprave. Vojna skupina Mackensenaova prokoračija je progнанjanju cestu Kamienec-Litovsk-Misovce. Između Muhavica i rijeke Prijeta teraju naše čete potučeno neprijatelja ispred sebe. Njemačko konjanstvo bacilo je kod Samarije neprijateljsku diviziju konjanstva.

Berlin, 29. augusta. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Na zapadu ništa znatnijega.

Istočno bojište.

Jugoistočno Kovna slomljen je tvrdokorni neprijateljski otpor. Nase čete slijede zmiznuće Ruse. Sumski je kraj istočno Augustova prekorachen. Dalje južno dostigli smo u progнанjanju ertu Dombrovo—Grodok—Narevska-odsjeck i istočno grad Narov. Vojska skupine bavarskog princa Leopolda, koja progani kroz sumu Bialovsku, bliza se desnim krilom Šeresovi. Uz borbe zalaznica potisnuti su Rusi do erte Podubno na cestu u Prigid—Tevli—Kobri. Nase skupine, koje prodiru s juga kroz močvarni kraj progнанjanju se neprijatelja do blizu Kobrina. Surovošć, koja mora napuniti dubokim zgražanjem naše čete i naš narod, Rusi su za maskiranje svojih pozicija, hiljade vlastitih seljaka, među tima žena i djece, terali protiv naših navala. Ne htijeli žaljevala je naša vatra između njih nekoliko žrtvi. Savezne čete bacile su jučer potučeno neprijatelja natrag preko crte Povozani—Konuluki—Korova i preko odsjeka Kropice.

Vrhovna vojna uprava.

Djelovanje njemačkih podmornica.

Berlin, 28. augusta. (D. u.) Službeno se javlja:

Jedna naših podmornica uništila je toposkom paljbom kod Haringtona na Irskom moru nalazeću se tvornicu benzola uklijevši i skladište benzola i pripadajuće peći za proizvodnju koka.

Engleski admiralitet objavio je 27. augusta, da je njemačka podmornica pred Ostendom od hidroplana potpuno razorena i potopljena. Vijest ne odgovara istini. Podmornica je bila, da, napadnuta, ali nije bila pogodjena, te se neostetećna povratila.

Zamjenik šefa admiralnog štopa pl. Behnke.

Potlištenost u Petrogradu.

Kopenhagen, 29. augusta. Pad tvrdjava Kovno i Novogorjevske prouzročio je u Rusiji veliku potlištenost. Kada se je vijest rasirila Petrogradom plakalo je mnogo ljudi po ulicama; i nepoznati su se međusobno nagovarali i raspravljali o događajima. Utiask je bio posvuda uzrasen. Usprkos službenog prikazivanja narod je počeo upoznavati pravi položaj, te je izgubio svaku nadu u uspjeh.

Brest-Litovsk u plamenu.

B u d i m p e s t a, 28. augusta. „Az Est“ javlja iz Viodeve: Grad Brest-Litovsk gorji. Pučanstvo bježi u hrpama.

Engleska plaća ruske dugove u Americi.

H a g, 29. augusta. Iz bankovnih se krugova doznaje, da će ministar financija Bark kod budućih dogovora u Londonu zahtijevati, neka Engleska isplati za Rusiju u Americi 60 milijuna dolara, što je Rusija tamo naručila ratnog materijala.

Budući nacrt Rusije

R o t e r d a m, 29. augusta. „Daily Mail“ dobiva iz Petrograda vijesti, u kojima se nalaze tobožnji budućni nacrti ruske vojske. Ovi se sastoje u tome, da Rusi izaberu prikladnu poziciju, u kojoj će se braniti dok ne dodje dostlatno vojništvo i municije, tako da će ova pozicija biti izlazna točka budućeg odlučnog napredovanja. Drugim riječima, to bi imala biti defenzivna fronta kaostu je francusko-engleska fronta na zapadu. U ovu će svrhu ruska vlada upotrebiti neizmjeran broj radnika, te se nada, da će uslijed ljeta i blata postati cestje neuporabive, i tako će se neprijatelja prisiliti da obustavi napredovanje, dok ne bude obrambena fronta gotova. Čini se, da je u ovu svrhu dođijeljeno ruskoj vojsci i francuskih časnika.

Zapljenjena žita u Rusiji.

Berlin, 29. augusta. „Novija Vremja“ javlja: U kotarima: Kamenev, Proskurov i Ušisk, gubernije Podolje, te u kotarima Kremeneck, Dubenik i Luck, gubernije Volhinje, postavljeni su posebna povjerenstva, koja će pokupiti žito, što ga imaju seljaci preko svoje potrebe. Kupljeno se žito odmah otprema u nutrinju zemlje. Prodavanje žita drugima je strogo zabranjeno.

Gubitak Poljske — katastrofa.

L o n d o n, 29. augusta. „Daily Post“ javlja: Gubitak ruske Poljske je za Rusiju sa ekonomskog stanovišta prava katastrofa. Nije ustanovljeno, koliko je Rusija profitirala na metalima kod Sosnovice—Kalisa. Svakako je stalno, da je barem jedna šestina proizvodnje bila iz ruske Poljske.

Položaj u Dardanelima.

L o n d o n, 29. augusta. „Times“ piše o položaju u Dardanelima ovo: Ovdje dardanske fronte ne dolaze prave, već samo smrtno vijesti. Ne pojmimo, zašto je dopisni ured dozvolio početkom sedmice lijepe naslikanu pripovijest. Dopisni ured misli, ako ne dogodilo iskrcanje četa, da je time položaj Turske postao kritičan. Takve vijesti nijesu opravdane. Prema vijestima, što su nama stigli, položaj se na Galipolju nije ni najmanje promijenio. Mi vidimo, da se naše navale uz svaku žrtvu hoće da izvede. Ne razumijemo, zašto nam se pričaju stvari, koje

B. BUDISAVLJEVIĆ:

Na vojsku.

(Dalje.)

Bataljun pojde „tlo i gluho“ nekoliko časa, a onda ude popriličasti svojita i u liči čas poredni red, a da nikomu ni na um ne dodje, e bi što prijelico. U životu dnevnom bolno te se dojni, u životu vjask, kako se neko, polazeći na daleki put, rosna oca prašta od svojih dragih, a ovi ga bolnim jeocima prate. Ali što tek onda, kad se na stotine ljudi iz jednog kraja za dugo, mnogi, dašto, i zavijek nastaje od svoga, a u oči rata krvava!

Ljudi, žene, djeca: sve se ispreplelo u vojnicima u bojnom redu ispremljesalo. Ovdje pritckela žena iz svoga vjenčanog druga, a on u ramena vjenčanog druga i dodaje vrijeme ljubii, a s naravnata joj skida njihova maletsa. Pa za naravnata, kako se ljudi, grli — jedne svoje zlatno, koje i ne sanja, što to oko njeza biva, namo toliki ljudi, rad šta li tolika galama, i gdje opet slijedi djed — jer je otac namo tesko bolan u sirtinjskoj jatarići — uprio pusk u unučeta svoga, da mu nar na čas kanda teret olakša. Šta misli,

šta li osjeća sija borac sad, ne smije da kaže. Polegla ubojita sprava na već izmršala, uleknuto rame, a u glavi mir-mori mećna, mukla strava: Vaj, p!ospje li se smrtosna vatra, ikada li, nikada li će više stupiti zorno imoćne i unučte preko praga svoga! A srećno li se vrati, vaj, da li će oca svoga, sina svoga, živa još zateći. — Pa ga gleda djeđo, svog junoša, i na oko krade mu se smilak, a već njade usne bojhajno šapuća: Oh da mogu mjesto tebe, rano! — Pa opet stegne srce i silom se nevjest čini zebnji i bojzani, te će, mislio bi — vedro prozboriti: — „E, i ja sam ja, „rankinmo joj, nosio daleko, ovu pustu vojničku gadaru, bogme daleko, u Vrančuju i u Italiju, i na sad davno, nu, pa me evo, slava Bogu, i sad ziva gle! I ti ćeš je tako nositi daleko, časno i pošteno, pa se kući svojoj vratiti zdrav i čio, amin!“

Onamo tužna seja pristala uz brata rođenoga za ga grli, od velike tuze njima, ukočena. Iza njih slijede vojnici sa sinovcem stric, stariji, dašto, vjokni te onomu vedro čela pričā, kako je on već tolika puta išao na Turke i svaki put s našim zemljacima dušmanini ljudski zaselo, potprašio pete, a tek stari njegov otac kako li je taj purlio Digane i Svabo

i druge, kojima pravo ni za ime ne zna. — „Dodje li do gusta, samo dobro zagađaj, sinovče, a poteće li ti nablice, zogni gada, da mu rebra popucaju“. Dorče pa zapjeva junacku pjesmu, a sinovac prihvat i dopjeva drugu kitu pojnim, jedrim glasom.

Tamo dalek opet neko prati kumče, neko vjenčanoga kuma, neki desnog svoga prijatelja. I vedrom se salom nabacuju ta jedan ta drugi, a onda iz tikvice guenu žezene rakije pa zapjevaju složno, veselo.

I tako se naizmjenice nižu sarolike sline i tužne i vedre, niknu pa izniknu jedne za drugom; samo jedna, jedna ti se mora duboko, trajno usjeti u mozak. Nu tije pero smije da posegne, e bi reći, napisati i snjelo i moglo: kako li je danas majci, jadnoj majci, koja ono prati svog zmjezica! Žaljepile se usne, ukočile se oči, i na njima sledile se suze, svete suze, što vrutaju iz dna tople, žarke materine grudi. Oh, ta na svom, na svom ga je sreć nosila, svojim ga je mljekom dojila, svojom ga je rukom nurala i ne maofm, prem sladjanom, i mukom i brigom na noge podigla!

Da, da, koje čudo, brate, što je danas jadnica zavezala, zamukla, premrla, a sve

se husa i u kameni rud potisnuje goriki uzdah: — Ta da mogu barem zaplakati, jedna: mi sreća, čini mi se, lakše bi mi bilo! — Pa ga hvata oko vrata, pa ga grli, čedo svoje zlatno, i leđa i guta gorak nametnuc-suzu. A sreć ledimim rtom noževi bodu, a glavom studena huka vihor vihori. I krova san, kroz tešku neku suspenjicu kanda sama sebe pila: Vaj, kamo će, na koju će stranu? — A u isti mah iz čemerom zaliveno grudi zahuji očajna kletva: Uh, zlotvoro, bojelja te duša; dušmanine, trijele ti mljeko materino; sve se povjese trlo i zatrilo, i detvo koljeno, da Bog da!

— Pa opet gleda dijete svoje, milnje ga ukotonom rukom po licu, a on je tože sokoli, hrabri, ali jedva i sam se može snage, da ne zaplače. Poput ropca najzad majci navre bolan ječaj do pod grlo samo, ali ona još i ovog puta stegne srce, pa uguši ječaj, suzbije ga silom i ne da mu na usta, već drhtavom rukom, još blize privija monče svoje, bor svoj vili, na grud materinu. A on s nova pozatrepi, podrče, zagri je, poljubi je žarko, ali ne snaže više od tri riječi: Oh, majko moja!

(Dalje slijedi.)

